

Sjung sakta för mig

SJUNG
sakta
FÖR MIG

PAULINA NYMAN

BONNIER
CARLSEN

SJUNG SAKTA FÖR MIG
Copyright © Paulina Nyman 2026
Bokomslag: Amanda Jonsson
Författarporträtt: Stefan Tell

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm 2026
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@bonniercarlsen.se
www.bonniercarlsen.se



ISBN 978-91-7981-289-8
Tryck: ScandBook, EU 2026
Tryckning: 1



Till Katharina

Ett

NOTBLADET PÅ PIANOT fladdrar i draget från balkongdörren. Jag lägger telefonen framför som tyngd och spelar de andra stämmorna medan jag sjunger min egen. E-moll, det kunde varit värre.

Jag älskar den här melodin, jag älskar suget innan klusterackordet tonar ut och huvudtemat återkommer. Vissa partier är enkla, andra växer med flerstämmigheten och böljar, som norrsken. Men jag har sällan sett Agnes så sammanbiten som i fredags. Hon kanske ångrade att hon delade ut noterna till oss precis före sportlovet. Alla var så röriga, det gick inte att samla den bubblande energin i rummet till ett arbete med musiken. Hon stretade på, men i slutet sa hon att vi var tvungna att lära oss stämmorna själva över lovet så att hon skulle kunna jobba

med det musikaliska sedan. ”Se det som ett prov”, sa hon. ”Eller lite som ett straff”, viskade Edith till mig när vi gick ut.

Pulchra es, amica mea. ”Vad du är skön, min älskade” betyder det, översättningen står längst bak i nothäftet. En tanke far igenom mitt huvud: Ett par timmar i veckan med henne är ändå mer än de flesta får i livet. Sedan, en annan tanke: Som att jag skulle kunna leva på så lite.

Jag spelar fel och börjar om. Först efter några omtag sätter sig ackorden i fingrarna och i öronen. Jag spelar vidare och hinner nästan hela första delen innan telefonen vibrerar och ger resonans i pianots alla strängar.

Från mamma:

Nora. Nu räcker det.

Pulsen går upp och jag stänger pianolocket med en smäll. Men jag ångrar mig direkt och smeker över den blanka ytan. Jag sitter kvar på pallen ett par sekunder och lyssnar efter ljud från sovrummet. Tänker hon komma ut? Det verkar inte så, men jag får en impuls att skynda mig ändå.

Jag drar igen balkongdörren. Sedan snörar jag

på mig skorna, nappar tag i min själ med rosorna. Jag sveper den över kinden, en vana som sitter i muskelminnet, för det finns en svag aning av doft kvar. Jag slänger på mig jackan, skjuter igen dörren bakom mig, tar trapporna i fyra steg och messar Edith i farten.

Jag vet vi sa 18 men jag kommer nu.

Gatubelysningen tänds när jag sneddar bakom de smutsgula huskropparna. En basgång ekar högt där uppe och gungorna gnisslar när småtjejerna hoppar av med håret flygande efter sig. De landar bland frusen sand och hårda snöfläckar. Jag minns den där känslan, att förstå momentum med kroppen innan vi hade ordet för det. Nu har jag ord men begriper mindre och mindre. Jag känner igen en av tjejerna, hon bor på fjärde våningen och har en ordentlig mamma som brukar ropa från balkongen när det är mat. Om kompisen har en oordentlig mamma får hon kanske följa med upp.

Jag skyndar förbi begravningsbyrån, sushin, tandläkaren. Rulltrappan slamrar sig nedåt och mina axlar sänks för varje höjdmeter. Jag blippar telefonen, ser pendeltåget på långt håll och springer ut på

perrongen. Det finns gott om sittplatser i vagnen, men jag står.

Sju minuter med pendeln över två kommungränser, en kvart med bussen från höghusen till villorna, sedan stannar jag en stund utanför gamla huset. Jag kan inte låta bli. Som vanligt sträcker jag mig så diskret jag kan över tujorna och försöker kika in. I dag är alla fönster mörka. De gjorde om köket direkt, det har släta matta luckor nu och hundra spotlights i taket. När jag tänker på "mitt rum" är det fortfarande rummet i det här huset jag ser framför mig, och det ligger åt andra hållet, mot äppelträden. Jag vet inte vad som hänt med det. Jag har lekt med tanken att smyga runt allmänningen för att få en glimt. Men det vore så fruktansvärt pinsamt om någon såg mig. Och så kanske jag faktiskt inte vill se vad någon av de två pojkarna fått göra med det.

Nu har jag mer en sovplats. Rummet ser nästan precis ut som när mamma och jag flyttade in. Sakerna bara står längs väggarna. "Har du kommit till rätta hemma nu, Nora?" sa alla i början. "Hur känns det nu, Nora?" Hur ska det kännas när ens hem delas upp i kartonger som far åt olika håll?

Hur många sekunder får ens egna kartonger stå på ett nytt golv innan man måste deklarerat sig hemmastadd för att alla vuxna ska bli nöjda? Så här känns det nu: som att jag packade in alla mina saker i tidningspapper och la dem i noggrant uppmärksatta flyttlådor, men glömde att packa mig själv.

Det tänds en lampa på övervåningen i gamla huset och jag vaknar till och sliter mig. Jag fortsätter uppför backen. Edith bor i det stora vita huset längst in vid vändplanen, och hon öppnar dörren innan jag ens hunnit plinga på.

– Jag hittade världens finaste inspelning av *Bogoróditse Dévo*, du måste lyssna! säger hon och höjer volymen från sin telefon.

Musiken flödar från Ediths föräldrars fina högtalarsystem. Till och med i hallen låter det som att jag står mitt i kören. Hon faller in i sopranstämman och jag tar alten medan jag trampar av mig skorna och ställer dem i ett hörn. Min jacka hänger Edith i garderoben, sedan lägger hon sin arm om mig och nästan släpar mig till köket, just när crescendoet kommer. Genom fyra olika versioner av musikstycket och sedan resten av spellistan med terminsprogrammet hackar jag lök och bryner kyckling och river citronzest. Men Edith är rastlös,

mer än vanligt. Det kryper i henne, jag kan se det. Hon tänder ljusen i takkronan och håller upp vin till oss.

– Tack, Oscar, säger hon och bugar teatraliskt mot hans stängda dörr.

Hon tittar sedan på mig, prövande.

– Du? Annie sa att nån i samtreaan ska ha fest. Vill du gå?

Jag dröjer med svaret, sträcker mig efter mitt glas. Jag har ingen lust. När jag var hos pappa i julas smög sig Ingvild upp bredvid mig, ville vara förtrolig. Hon tyckte väl att hon äntligen hittat något att prata med mig om, ett foolproof ämne tjejer emellan, och hon kostade på sig att framställa sig som uråldrig, vilket hon ju inte är. Verkligen inte. Hon frågade hur festerna är nuförtiden, vilken musik som är inne, vilka killar vi träffar. För att det är sådant som man ska vilja göra. För att det är facit. Jag slapp svara då. Thea kröp upp i mitt knä och ville sjunga *Imse vimse*. Eller *Lille Petter Edderkopp*. De mjuka små händerna i mina. Tänk att Ingvild av alla människor kunde få ett så mjukt barn.

Edith väntar på svar, otåligt.

– Kanske det, säger jag till slut.

Hon skålar.

– För ljuset! För våren! För bara 452 dagar till studenten!

Jag fnyser.

– Det är jättelångt bort. Både våren och det andra.

Edith lägger huvudet på sned:

– Men vadå, längtar du inte lite ens? Tänk friheten!

Bort, framåt, i väg. Edith tror på det där. Hon säger som hon brukar:

– Det ska bara vara jag och min ryggsäck och världen.

– Och alla andra tjugoåringar som ska hitta sig själva.

– Det är väl alltid kul med nya människor?

Jag höjer ögonbrynen.

– Really?

Hon fnissar åt mig och rynkar på näsan. När hon kisar liknar hon den där tioåriga Edith som dök upp på skolgården första dagen efter sommarlovet. Hon som släpade runt på en tjock bok om rymden och hade en likadan väska som jag.

– Jag är ashungrig nu, och lite full på grund av hunger.

Och just då piper ugnstimern. Jag tar på mig grytvantar och lyfter ut plåten. Edith ställer sig bakom mig och blundar och sniffar.

– Fy fan, vad du har blivit bra på att laga mat, säger hon. Jag känner en matorgasm smyga sig på.

Vi sätter oss. Hon öser upp ett stort lass till sig själv.

– Jag behöver inga andra människor, säger jag och fyller på våra vattenglas. Det ska bara vara jag i en lägenhet med ett piano.

Där taklamporna ska få rätt sorts lampproppar så att de går att tända, och hyllor och tavlor ska upp på väggen på en gång. Inte som i lägenheten nu, där de står i klädkammaren. I väntan på bättre tider, på att någon ska ringa en elektriker och en vän med en slagborr.

Två

SPORTLOVET TAR ÄNTLIGEN SLUT och det blir måndag. Det blir repetitionstimme. Vi har tänjt på kroppens alla viktiga leder, vi har värmt upp rösten och hunnit igenom ett par stycken på repertoarlistan. Och Agnes kinder har fått färg och hon pratar snabbt:

– Sopraner, ni hetsar tempot. Tänk segare. Och slutkonsonanten på trean – sen bort!

Hon gör en snabb rörelse med högerhanden, som att hon bränt sig på en spisplatta.

– Andraaltar, ni är för låga, ni vet själva var. En gång till.

Vi sjunger. Sopranerna lyckas inte särskilt mycket bättre den här gången, men hon nickar uppmunrande mot dem. Någonstans vid delningen tappar

andrasopranerna bort sig, och hon slår av med en irriterad knyck på handleden. Utan att säga något startar hon om. Och nu, nu lyfter det. Hennes fokus på kören är totalt. En del begraver näsorna i noterna. Inte jag. Det är bara här, i det här rummet, när vi sjunger, som inget skaver. När livet känns som jag tror att det ska.

Jag låter min sång följa hennes handrörelser och hon möter min blick, rakt och intensivt. Det återstår fyrtioåtta minuter av repetitionen och jag vill inte att den någonsin ska ta slut. Det finns en brinnande energi i hennes ögon, men jag vet att när vi slagit ihop pärmarna och hon fällt ned flygellocket, då kommer hon att gömma sig från världen bakom sin stickade halsduk. Då är det slut. Elden falnar och dör.

I fortissimo delar sig alla stämmor, dissonansen ger mig gåshud. Tonerna sitter nu, men uttrycket är hon inte nöjd med.

– Tänk er att stå ute en natt och se stjärnfall efter stjärnfall, säger hon och härmar sopranslingorna med ett litet leende som lyser upp som en gnista. Tänk er att se rakt in i kosmos, eller in i en annan människa. Igen, från början!

En gång har jag sett in i en annan människa som

vore hon kosmos. Thea var tre dagar när jag höll henne för första gången. Där är ju du, tänkte jag, fastän hon var alldeles ny. Hennes mörka ögon såg rakt igenom mig, som att jag var mysteriet och hon hade lösningen. ”Hon är nästan en kopia av dig”, sa pappa. ”Fast du var mörkhårig.” Pappa ville att hon skulle heta Hedda men Ingvild sa att någon måtta på Ibsenfanatismen fick det vara. Så blev det Thea.

Sedan lassar Agnes fram tonsättningar av William Blakes dikter och verkar tro att vi ska läsa och fatta och sjunga precis alla nyanser på en gång. Hon drar efter andan och låter blicken vandra över oss allihop. Inget leende alls.

– Ni ska veta vad ni sjunger. Annars blir det ingen musik. Toner, intonation, visst.

Hon viftar lite med notbladen.

– Men texten är en lika viktig komponent i uttrycket. Ta fram *The Tyger* också.

Pärmar rasslar och prasslar.

– Lammet och tigern alltså. Lyssna.

Hon sjunger först så man blir andlös, stjärnögd och röd om kinderna. Det är faktiskt inte bara jag, jag ser de andra omkring mig och de är likadana. Så får vi plocka isär, tolka, sjunga. Och sätta ihop. Agnes litar på att vi har intellektuell kapacitet nog

att klara det. Hon litar på oss utan förbehåll. Så det finns ingen utväg, vi får bara leverera.

Det är sällan i mitt liv som någon litar på att jag förstår. Tvärtom tror de att jag inte fattar. Som mamma och pappa till exempel, men det var ett enkelt pussel att lägga. Jag hörde brottstycken av telefonsamtal: "Mäklaren tror att huset är lättsålt så det är vårt minsta problem." De tog semesterveckor på varsitt håll: "Pappa behövde verkligen se till stugan." Papper, penslar, färger försvann ned i lådor: "Det är så mycket på jobbet bara." Att det är illavarslande när mamma slutar måla, det lärde jag mig när jag var väldigt liten. Fast tystnaden som la sig, och som ligger kvar, den sa mest av allt.

Men jag fick av någon anledning bli den allra sista de berättade för. Till och med Ediths föräldrar visste, och säkert Edith genom dem, när mamma och pappa satte sig ned med mig på min femtonårsdag av alla dagar. "Vi har en sak att berätta." Som en dålig, pinsam film.

Och så tar det slut. Agnes slår av, tackar för i dag och stoppar ned noterna i ryggsäcken. Och så sveper hon halsduken om sig och tar på sig jackan. Samtidigt försvinner ljuset bakom hennes ögon,

som att hon flyttar det längre in i sig själv. Jag kan det här nu.

Kören löser upp sig i trettiotvå separata enheter igen. Edith ska till dansstudion, hon kramar mig hårt och snabbt.

– I'll miss you, baby, säger jag i hennes öra.

– Vi hörs sen! svarar hon och tar på sig jackan i farten när hon försvinner ut.

Stolar skrapar och röster skrattar när alla skyndar i väg. De har så bråttom, de tycks längta så mycket efter att vara någon annanstans än här. Jag följer med strömmen. Vi håller upp porten till Agnes och hon skyndar sig igenom. Hon ser ned i golvet, men en sekund tittar hon upp mot mig. En blixtnär av det ljusblå. Sedan far våra blickar isär, som repellerande magneter.

Jag går mot Odenplan. På pendeltågsperrongen märker jag att Agnes står och väntar på samma sida som jag, hon kliver på samma tåg som jag.

